מה.

גמ' ישתנו רבנן האיש מכסין אותו פרק אחד

מלפניו ואשה שני פרקים בין מלפניה בין

מלאחריה מפני שכולה ערוה רברי ר' יהודה

וחכמים אומרים האיש נסקל ערום ואין

האשה נסקלת ערומה מאי מעמייהו דרבנן

אמר קרא יורגמו אותו מאי אותו אילימא

אותו ולא אותה והכתיב יוהוצאת את האיש

ההוא או את האשה ההיא אלא מאי אותו

אותו בלא כסותו הא אותה בכסותה רבי

יהודה אומר אותו בלא כסותו לא שנא איש

ולא שנא אשה יולמימרא דרבנן חיישי

להרהורא ורבי יהודה לא חייש להרהורא

והא איפכא שמענא להו יידתנן אהכהן אוחז

בבגדיה אם נקרעו נקרעו ואם נפרמו נפרמו

עד שמגלה את לבה וסותר את שערה רבי

יהודה אומר אם היה לבה נאה לא היה

מגלהו ואם היה שערה נאה לא היה סותרו

אמר רבה התם היינו מעמא שמא תצא

מכ"ד זכאה ויתגרו בה פירחי כהונה הכא

∘הא מקמלא וכי תימא אתי לאיתגרויי

באחרנייתא יאמר רבה גמירי אין יצר הרע

שולט אלא במי שעיניו רואות אמר רבא

דר' יהודה אדר' יהודה קשיא דרבנן אדרבנן

לא קשיא אלא אמר רבא דרבי יהודה אדר'

יהודה לא קשיא כדשנין דרבגן אדרבגן נמי לא קשיא אמר קרא יונוסרו כל הנשים ולא תעשינה כזמתכינה הכא אין לך ייסור גדול

מזה וכ"ת ליעביד בה תרתי אמר רב נחמן

אמר רבה בר אבוה אמר קרא יואהבת לרעך

כמוך ברור לו מיתה יפה לימא דרב נחמז

תנאי היא לא דכולי עלמא אית להו דרב

נחמן והכא בהא קמיפלגי מר סבר בזיוני

דאיניש עדיפא ליה מפי מניחא דגופיה ומר

סבר ניחָא דגופיה עדיף מבזיוני: מתני' בית

יהסקילה היה גובה שתי קומות אחד מן י

העדים דוחפו על מתניו נהפך על לבו

הופכו על מתניו ואם מת בה יצא ואם לאו

השני נומל את האבן ונותנו על לבו אם מת

בה יצא ואם לאו רגימתו בכל ישראל שנאמר

יד העדים תהיה בו בראשונה להמיתו ⁵

ויד כל העם באחרונה: גמ' ייתנא וקומה

שלו הרי כאן שלש ומי בעיגן כולי האי

ורמינהו ימה בור שהוא כדי להמית עשרה

מפחים אף כל כדי להמית עשרה מפחים

אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אמר קרא

יואהבת לרעך כמוך ברור לו מיתה יפה

אי הכי ליגבהיה מפי משום דמינוול: אחד

מן העדים דוחפו: תנו רבנן מניין שבדחייה

ת"ל •ירה ומנין שבסקילה ת"ל סקל ומנין שבסקילה ובדחייה ת"ל •סקל יסקל או ִירה

יירה ומנין ישאם מת בדחייה יצא תלמוד

לומר או ירה יירה סמניין שאף לדורות כן

ת"ל

:עשין כד ד ב מיי׳ פט״ו מהלכות סנהדרין הלכה א סמג

עשין קא: שו ג מיי׳ פי״ב מהלכות מקי ממון הלכה י סמג עשין סח טור שו"ע חו"מ סימן תי סעיף ו: שו ד מיי׳ פט״ו מהלכות סנהדרין הלכה א סמג

נשין קא:

תורה אור השלם ו. הוצא אַת הַמַּקַלֵּל אַל מְחוּץ לַמַּחְנֶה וְסָמְכוּ כָּל הַשְּׁמְעִים אֶת יְדֵיהֶם עַל ראשו וְרָגְמוּ אֹתוֹ כָּל . ויקרא כד יד . הָעֵרָה: ההוא או את האשה הַהָּוֹא אֲשֶׁר עְשׁוּ אֶת הַהָּבָר הָרָע הַזֶּה אֶל הַדְּבָר הָרָע שעריר את האיש או את יְּבֶּעֶ ךְ שֶׁרְיָהְ בּאַבְנִים הָאִשְׁה וּסְקַלְתָּם בָּאָבְנִים וְמֵתוּ: דברים יז ה 1. וְהִשְׁבַּתִי זְמָה מִן ָהָאָרֶץ וְנְוַּסְּרוּ כָּל הַנְּשִׁים וַלֹא תַעֲשֶּׁינָה תַעִשִּׁינָה רִי הַּשְּׁשִינְה: בְּזִמַּתְכָנָה: בְּזִמַּתְכָנָה:

4. לא תִקֹם וְלֹא תִטֹר אֶת בְּנֵי עַפֶּןי יְיָּרָ בְּמוֹךְ אֲנִי יְיָ: ויקרא יט יח בָּנֵי עַמֶּך וְאֶהַבְתָּ לְרֵעֲך

.5 יֵד הַעֲדִים תַּהַיָּה בּוֹ בָּרְאשׁנֶה לְהֲמִיתוֹ וְיַד כָּל הָעָם בָּאַחֲרנָה וּבִעַרְתָּ הָעָם בָּאַחֲרנָה וּבִעַרְתָּ הָרֶע מִקּרְבֶּף: דברים יז ז רברים יז ז

6. לא תִגַע בּוֹ יָד כִּי סְקוֹל יִּסְקֵל אוֹ יָרֹה יִיְּרָה אִם בָּהַמָּה אָם אִישׁ לא יִחִיֶּה שמות יט יג

לעזי רש"י טורנצי"ן [טרונצו"ן].

רבינו חננאל

האיש מכסין אותו מלפניו והאשה מלפניה ומאחריה דברי ר' יהודה וחכ״א אין האשה נסקלת ערומה ואקשי׳ למימרא מאי דר׳ יהודה לא חייש להרהורא ורבנן חיישי להרהורא והא בענין סוטה . איפכא שמענא להו דתנן נקרעו נקרעו אם נפרמו נפרמו עד שהוא מגלה את אם היה לבה נאה לא היה מגלהו כו׳ ושוי בכא החח בענין סוטה חיישי׳ שמא תצא מב"ד זכאה ויתגרו רה פרחי כהווה כו' שאר בה פרוד כווונה כו שאו השמועה פשוטה היא: [מתני'] בית הסקילה היה נבות שתי קומות כו' תנא וקומה שלו הרי כאן שלש איני והא תנן בפרק שור שנגח מה בור שהוא כדי אף כל שהוא כדי להמית אן כל טווא כו לוומיו עד עשרה טפחים הנה י׳ טפחים דיי כדי להמית ופירק רב נחמן בעינן . להמיתו במהרה כדי שלא . אותו ג' קומות ואם תאמר אי הכי ליגבהיה טפי ייצאו בני מעיו לחוץ ויבא

גב" פרק אחד. כלומר מעט ממנו מלפניו. ויש אומרים פרק חתיכת הא אותה בכסותה. לאו מקרא דריש דהא ליכא מיעוט להכי יג מיי פייג מהלכת ב דאותו אינטריך למידרש בלא כסותו אלא היינו טעמא כדמפרש משום הרהורת או משום בזיונת: אלא במה שעיניו רואות. אלא לאורויי לן דנסקל ערום דמאותו נפקא לן בלא כסותו: לא שנא והא דאמר סוף פ"ק דמגילה (דף טו.) כל האומר רחב רחב מיד

נקרי האמר התם ביודעה ומכירה: ברוך לו מיתה יפה. י״מ משום דלרעך כמוך לא שייך מחיים דחייך קודמין יויית משום דכתיב ברישיה דקרא לא תקום ולא תטור ולשון נקימה היינו מיתה כדאמרינן לקמן בפ׳ ארבע מיתות (דף נב:) גבי נקום ינקם כשהוא אומר

והבאתי עליכם חרב כו': ורמינהי מה בור. הא דפריך משור אאדם משום דהתם נמי דרשינן שור ולא אדם: בור שיש בו כדי להמית. בב"ק (דף נ:) פ"ה משום דסתם בור עשרה וקשה לר"ת אדרבה סתם בור יותר מעשרה כדאשכחן ביוסף וירמיה שהושלכו לבור וכדחשכחן בבור שמילח ישמעחל בן נתניה חללים וכאן פירש דסתם בור אינו פחות מי' מיהו קשה דפריך ברים ב"ק (דף ג. ושם) אילימא אב י׳ ותולדה ט׳ לא ט׳ כתיבי ולא עשרה כתיבי ומשני והמת יהיה לו אמר רחמנא וקים להו לרבון דעשרה מיתה עבדי תשעה ניזקין עבדי מיתה לא עבדי אלמא מהחם ילפינן ומפר"ת דסתם בור הוי יותר מעשרה ותרווייהו לריכי דאי כתב רחמנא והמת יהיה לו ה״א בכל ענין שימות אפילו בפחות מי׳ כתב רחמנא בור ואי כתב רחמנא בור ה״א בעמוק כ״כ דאי אפשר שלא ימות בו כתב רחמנא והמת יהיה לו בראוי למות בו דהיינו עשרה דקים להו לרבנן דעבדי מיתה והא דפריך התם סוף סוף זה אב למיתה חה אב לניזקין אע"ג דט' לא כתיבי כלל סברא הוא כי היכי דעשרה אב למיתה משום דיש בו כדי להמית תשעה נמי אב לניזקין דיש בו כדי להזיק אי נמי משום דכתיב תרי זימני בור כי יפתח איש בור או כי יכרה איש בור (שמות כא) דדריש בירושלמי אחד בור למיתה ואחד בור לניזקין: בזבירן שבדחיה. סקילה נאמר מחילה בפסוק ואפילו הכי עבדינן לה לבסוף משום דאשכחן קראי דסמוך סקילה למיתה דכתיב (דברים יו) וסקלתם באבנים ומתום): מנרין שאף לדורות כו'. אפילו לרב דיליף דורות משעה

ברים הקומן רבה (מנחות דף יט: ושם) אינטריך קרא לרבויי הכא לדורות דה"א סיני שאני והא דאמרינן בפ׳ טבול יום (זכחים דף קת.) דאמר ליה אהרן למשה שמא לא שמעת שהותרה אנינות אלא בקדשי שעה ולא בקדשי דורות ה"ק שמא כך נאמר לך בפירוש וא"ת למאן דלא יליף בריש הקומן רבה עי (שעה מדורות) האמר בזבחים בפ' קדשי קדשים (דף ס.) מובח שנפגם אין אוכלים בגינו שירי מנחה

נאמר או לחלק: ומניין שאף לדורות. כל חייבי סקילה תהא דחייה שם: שנאמר ואכלוה מצות אצל המובח וכי אצל המובח אוכלים אלא בזמן שהוא שלם ולא כשהוא חסר וההוא קרא במילואים כתיב וי"ל תלמוד [דף נט.] התם יליף טפי משום דאשכחן גבי הקרבה לדורות כיולא בהן דדרשינן התם לעיל מיניה® מזבח שנפגם כל הקדשים שנשחטו עליו פסולין שנאמר וזבחת עליו את עולותיך ואת שלמיך וכי עליו זובח אלא כשהוא שלם ולא כשהוא פגום:

בגד. ולשון פרק בתרוייהו לישני טורנלי"ן: ולא אוחה. דאין אשה נסקלת ערומה: ור' יהודה. אמר לך אותו לאו למעוטי אשה אתא הוא ולא שנא היא. שהרי אין כאן

מיעוט והשוה הכתוב 0 איש לאשה לכל מיתות שבתורה י: להרהורא. שמא יתנו בה עיניהם ויבואו לידי הרהור דאי לאו האי טעמא נהי דלרבנן לא אזרכה קרא להפשיטה נעביד לה אנן כדי שתמות מהר: בבגדיה. של סוטה: נקרעו. כדרך כל הנקרעים: נפרמו. קרע משונה לכאן ולכאן ולחתיכות קטנות: וסותר את שערה. קלעי שערה: ונוסרו כל הנשים. ואם לא היו מקלקלין אותה אין כאן ייסור אם תלא זכאה ואנו מתכוונים לביישה ואפילו היא זכאה שלא נטמאה מכל מקום פרולה היתה שהרי קינא לה ונסתרה: הכא. דמיקטלא אין ייסור גדול מזה וטעמא לאו משום הרהור היא: מיתה יפה. ולא תבזהו: בזיוני דאינש עדיף ליה. כלומר גדול בעיניו טפי מניחא דגופיה הלכך נוח לה שתיסקל בלבושה ותשהא למות ואע"ג דאיכא לערא דגופא ולא תבזה אותה להפשיטה הלכך זו היא ברירת מיתה יפה: ניחא דגופא עדיף ליה. גדול בעיניו טפי מבזיוני הלכך כשתפשיטנה זו היא יפה לה: בותבר' היה גבוה שחי קומות. ומפילו משם לארץ: הופכו על מסניו. ° כשהוא מושכב פרקדן הוא מגונה יותר: גבו׳ מנא וקומה שלו. שהיה מפילו מעומד ולא מיושב: ומי בעינן כולי החי. דבלחו הכי ליכח שיעור מיתה: מה בור שהוא כדי להמית. משנה היא בבבא קמא (דף כ:) אחד החופר בור ואחד החופר שיח ומערה חייב בנפילת שור וחמור אם כן למה נאמר בור מה בור שיש בו כדי להמית והיינו עשרה טפחים דסתם בור אינו פחות מעשרה טפחים אף כל שיש בו כדי להמית ומאי ניהו עשרה טפחים היו פחותין מכאן ונפל לתוכן שור וחמור ומת פטור. אלמא עשרה הוי שיעור להמית: מיתה יפה. שימות מהר: מינוול. אם גבוה יותר מדאי מתפזר גופו ואבריו מתפרקין וכריסו נבקעת: מניין שבדחייה. נידונו הנוגעים בהר סיני ת"ל ירה לא תגע וגו': יירה. לשון השלכה כמו (שמות טו) ירה בים ומשמעות דריש ולא ריבוייא: מניין. שסקילת אבנים הוזכרה שם ת"ל סקול דהוא לשון אבנים כדכתיב (דברים כב) וסקלוה (כל) אנשי עירה באבנים: ומנין שבסקילה ובדחייה. אם הולרך לשתיהן כגון שדחפוהו ולא מת: ת"ל כי סקול יסקל או ירה יירה. ריבוייא הוא דאי חדא מינייהו דווקא קאמר או הא או הא ליכתוב כי סקול או ירה מדכתיב הני לרבויי כתבינהו: שחם מת בדחייה יצח. לכך $\begin{array}{ll} \textbf{A)} \; [\alpha \text{Inge'} \; e^{w} \text{U}] \; \text{glup a...} \\ \textbf{E)} \; [\alpha \text{Inp.} \; \text{ck.} \; \text{ku'd ak...} \\ \text{U"J]}, \; \textbf{L)} \; [\alpha \text{Inp.} \; \text{a...} \; \text{ch...} \\ \text{calk'd]}, \; \textbf{F)} \; \text{Juo 1...} \; \textbf{c)} \; \text{cd} \end{array}$ קא מיקטלא כנ"ל רש"ל, וסוטה ח. ז) [סוטה שם:] לקמן נב. פסחים עה. כמובות לו: [ב"ק נא.], א) [לקמן נב.] נכין נהו, ט) ג"ו שם ב"ק נה., ט) ג"ו שם [חוספי פ"ט], י) [ב"ק נ:], כ) [נ"ל וחניון. רש"לן, ל) השה לחש כנ"ל, מ) [קדושין לה.], נ) [ב"מ סב.], ס) [וע"ע תוס' פסחים ו: ד"ה אבל בחד], ע) [ל"ל דורות משעה], פ) [לף נט.],

גליון הש"ם

רש"י ר"ה הפכו וכו' כשהוא מושכב. עי' תשובת שבות יעקב ח"ח סימן ה:

מוסף רש"י פרק אחד. חתיכת כגד מלפניו ושאר כל גופו ערוכ (סוטה ח.)**. שכולה ערוה**. לחוריה ופניה, שבית הבושת נרלה משני לדדין (שם). אלא מאי אותו אותו בלא כסותו. כס דממעט אשה לענין ערום, דנפיק מהאי קרא מיעוטא, דאותו משמע ולא כסותו ולהכי נקט ליה להאי משמעותא דערום בלשון ומר גבי איש, למימרא הא זכר גבי איש, למימרא הא אותה בכסותה (שם כג:). חייש להרהורא. שלא יתנו הרואין את לבס בה נקרעו. אינו חושש, ואם גדולה מקריעה, שנקרעה מרטים הרבה. דמינציי" דפרים סילקא (שם). וסותר יבדקוה המים ויתגרו בה. ויהיו רודפים אחריה כל מקום מתים דיונגרו בדו. ייהיו רודפים אחריה כל ימיה, פרחי כהוגה. נקט על שם שהיו מלויין בעזרה יותר משאר העם (שם). באחרנייתא. על ידי שראו ננשים לחרות (שם). גמירי. מסורת נידי מרנותי (שם). דרבגן אדרבגן לא קשיא. נתמיה דשנית ר' יהודה ולח מיישת לשנויי דרבגן (שם). אמר קרא ונוסרו כל הגשים. מטחל חלי לחרי רבטן שמצוה לביישה ואפילו היא טהורה,משום ונוסרו היא כל הנשים. שלא יביאו עלמן לידי חשד ותהיינה לנועות (שם ח:). הכא. שהיא נסקלת, אין לך ייסור גדול מזה לאחרות (שם). ליעביד בה תרתי. מיתה וכושה (שם). מר סבר בזיוני דאיניש עדיפא ליה. חשוב על החדם ושנוי לו טפי מצערא דגופיה. הלכד טפי מענתא דגופים, הלכך מיתה יפה היא ליסקל לבוש, מעמר למות, ולא ליסקל מתמר למות, ולא ליסקל טרום ויחבוה, ורבי יהודה סבר לערא דגופא עדיף ליה ערום ואעיים שמתבוה ולא ערום ואעיים שמתבוה ולא מיתהל בלרשו ויוחשר לערו יסקל בלבושו וימשך לערו

רומה נופל מדעת לנופל שלא מדעת משמיה דר' יאשיה אמרי אינון דחבטין תורא בחייליה אין בו משום ריסוק אברים קומי ר' פינחס חבטו תורא בחייליה אמר לון בחייכון שרוני שרוניה וקם וערק אמר ברוך שבחר בחכמים ובדבריתם שאמרו אילין דחבטין תורא בחייליה אין בו משום ריסוק אברים: ו**מניין** שטעון סקילה שנאמר סקול יסקל ומניין שטעון דחייה שנאמר ירה יירה סקול יסקל זו סקילה ירה יירה ול דחייה ומניין שטעון ב׳ דחיות ת״ל יירה. ת״ר מניין שאף לדורות כן שנאמר כי סקול י זקל או ירה יירה ואם לאו נוטל האבן